

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
Науковий університет імені Етвеша Лоранда
(м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної
конференції 27-28 жовтня 2022 року

Україна, Мукачево
27-28 жовтня 2022 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Стахів Марія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, Львівський національний університет ім. Івана Франка (м. Львів).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 жовтня 2022 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво: Вид-во МДУ, 2022. – 402 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія:

Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Горват М.В. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

<i>ВОЛИК О.Ю.</i> СИСТЕМА РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ У ПЕДАГОГІЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ	97
<i>ГАБОВДА М.І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ І ПРОБЛЕМНІСТЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	99
<i>ГАВРАН К.М., ГОРВАТ М.В</i> РОЛЬ І МІСЦЕ ПОЗАУРОЧНОЇ РОБОТИ З ПРИРОДОЗНАВСТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	101
<i>ГАЛА М. І., ВЛК М. К.</i> ФОРМИ КОМУНІКАЦІЇ У СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	104
<i>ГАЛЬОНКО Л.П., МОРОЗ Р.П., АЛІЄВА В.А.</i> ПАРТНЕРСТВО ШКОЛИ І СІМ'І У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	106
<i>ГАНГУР Г.В., МАЙБОРОДА І.Е.</i> РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ПРОЦЕСІ КОНСТРУЮВАННЯ.....	108
<i>ГАНГУР Г.В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.</i> СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	110
<i>ГАНГУР Г.В., ХОМА О.М.</i> БУКВАРНИЙ ПЕРІОД ЯК ОСНОВА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ У ПЕРШОМУ КЛАСІ	112
<i>ГОЛІШ Н. В., ЛІЗАНЕЦЬ К. І., ЛАЛАК Н. В.</i> ГЕНЕЗА ПОНЯТТЯ «ВИХОВНИЙ ІДЕАЛ»	115
<i>ГОМА І.В., ФЕНЧАК Л.М.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ	117
<i>ГОНЧАРУК Н.В., БРИЖАК Н.Ю.</i> НОВІ ПРОФЕСІЙНІ РОЛІ І ЗАВДАННЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	120
<i>ГОРБАЧ Л.М.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ МЕДСЕСТРИНСТВА»	122
<i>ГРАБ М.В.</i> ФОРМУВАННЯ МЕТОДИКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	124
<i>ГРАБ О. В.</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	127
<i>ГРЕСЬКО І. І., ФЕНЧАК Л.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	129
<i>ГРИЦЬКО В.В., СТАНИНЕЦЬ М.Ю.</i> РОЛЬ ІКТ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ	131
<i>ГУБАЛЬ Г.Ю., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.</i> ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК УМОВА АКТИВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	133
<i>ГУТОР Л.В.</i> МОТИВАЦІЙНІ ЧИННИКИ ВИКЛАДАННЯ В УНІВЕРСИТЕТАХ ЯПОНІЇ ТА УКРАЇНИ.....	135

його одностаєним учасником втілення програми постійної освіти в Україні. [1].

Таким чином, дистанційна форма навчання є досить новим явищем в Україні, але набуває широких обертів. Розвиток продовжуватиметься і поліпшиться із ростом інтернет-технологій і методів дистанційного навчання.

Список використаних джерел

1. Дмитренко П.В., Пасічник Ю.А. Дистанційна освіта. – К.: НПУ, 1999. – 25 с.
2. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В.Г. Кременем 20 грудня 2000 р.) – Режим доступу: <http://uiite.kpi.ua/2019/06/03/1598/> Назва з екрану.
3. Жевакіна Н. В. Технологія дистанційного навчання. Вісник Луган. Держ. Пед. ун. імені Тараса Шевченка. №4 2003 р. С. 68.
4. Переваги дистанційної освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forest.lviv.ua/statti/distance.html>. – Назва з екрану.

**ГАВРАН К.М.,
ГОРВАТ М.В.**

Мукачівський державний університет, Україна

РОЛЬ І МІСЦЕ ПОЗАУРОЧНОЇ РОБОТИ З ПРИРОДОЗНАВСТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Згідно із Концепцією «Нова українська школа» сьогодні навчання молодшого школяра має бути цікавим і захоплюючим. Таке навчання повинно приносити радість від отриманих його результатів. Однак цей освітній документ, прийнятий урядом останнім часом, спрямований в першу чергу на те, щоб навчання було компетентнісним, діяльнісним, причому освітній процес забезпечував глибоке засвоєння учнями програмового матеріалу. З цією метою учні можуть здобути додаткові знання у процесі здійснення позаурочної діяльності.

Сьогодні дуже важливо є вирішити проблему виховання любові до усього живого, формуючи в дитині найкращі гуманні риси. Важливу роль сьогодні відведено вихованню любові до рослинного світу, оскільки рослинний світ є цікавим, різноманітним і постійно загадковим, є теж живою ланкою у природі.

Акцентуємо увагу на тому, що на сьогоднішній день існує протиріччя між тим, що діти дошкільного віку відносять рослини до живої природи, а, прийшовши в школу, у процесі навчання природознавства продовжують вивчати рослини як живі організми, однак на уроках української мови, вивчаючи істоти та неістоти, представники рослинного світу відносяться до неістот і до них учні ставлять питання «що?». Таким чином, як бачимо, іде велика розбіжність, учням початкової школи дещо неправильно подається трактування про рослини як живі організми [1].

З огляду на це сьогодні так важливо наголошувати на тому, що рослини – це живі істоти, оскільки вони мають усі ознаки для цього – народжуватися, рости, розвиватися, розмножуватися і помирати. Тому сьогодні потрібно акцентувати увагу на таких поняттях, як рослинотерапії, аромотерапії, кольоротерапії як важливих видах оздоровчої технології терапевтичного спрямування тощо. Усі ці лікувальні властивості рослинного світу мають безпосередній вплив на життя людини, на створення її настрою – настрою милування, настрою неповторності, настрою у спілкуванні з рослинними організмами, бажання відчувати їх безпосередній вплив на позитивні людські емоції, створення естетопозитиву, аури добра й краси.

Аналіз останніх досліджень науковців, учителів, методистів, дидактів дозволяє стверджувати, що важливе місце на уроках природознавства та у позаурочній діяльності займає використання цікавих фактів про рослини, багатьох з яких так і називають – цікавими рослинами планети Земля, спостереження за квітковими рослинами у рослинному кутку живої природи, догляді за квітковими рослинами на квітниках, навчально-дослідних ділянках, географічному майданчику початкової школи.

Аналіз науково-педагогічної та психолого-методичної літератури дозволяє виокремити поняттєвий апарат, пов'язаний із позакласною та позаурочною роботою молодших школярів. Сучасні науковці висвітлюють позакласну роботу з природознавства як таку, що заснована на добровільній основі з метою розширювати й поглиблювати знання, уміння і навички учнів, сприяти розвитку їх самостійності, формувати творчі здібності, інтерес та допитливість у вивченні об'єктів живої та неживої природи. Цю форму роботи, як стверджують науковці Т. Байбара, О. Біда, Г. Нарочна, Г. Ковальчук, К. Гончарова, О. Ліннік та ін., аж ніяк не можна ототожнювати із позаурочною роботою, спрямованою на виконання учнями завдань в позаурочний час, передбачених на сьогодні типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти (НУШ – 1, НУШ – 2), чи альтернативними – «Вальдорфська педагогіка», «На

крилах успіху», «Росток», «Освіта для життя», «Розвивальне навчання» та ін., чи чинними навчальними програмами, за якими здійснюється освітній процес ще у 3-4 класах початкової школи [2; 3]. Позаурочна форма навчальної діяльності з природознавства, на відміну від позакласної, є обов'язковою для виконання, тому вона перевіряється та оцінюється.

Варто зауважити, що *специфіка позаурочної діяльності* полягає в тому, що організація видів позаурочної роботи викликана тим, що окремі спостереження природними об'єктами, постановка з ними дослідів, з метою засвоєння програмного поняттєво-категоріального апарату, не вкладаються у рамки навчального розкладу. Ми погоджуємося із думкою сучасних науковців в тому, що організовувати і керувати роботою учнів повинен обов'язково учитель, а результати мають оприлюднювати на уроках природознавства (3-4 класи) чи інтегрованих уроках «Я пізнаю світ», «Я досліджую світ» (1-2 класи Нової української школи) тощо.

Сучасний науковець О. Біда, О. Ліннік, Л. Нарочна, К. Ковальчук, К. Гончарова зауважують, що як метеорологічні, так і фенологічні спостереження, які доцільно проводити на географічному майданчику, відіграють важливу освітню і виховну роль. Ми погоджуємося із думкою цих науковців в тому, що робота на географічному майданчику викликає зацікавлення дітей і є дуже корисною з метою засвоєння знань учнями. Варто відзначити, що фенологічні спостереження виступає вагомим внеском із видів краєзнавчої роботи.

Отже, формування екологічної культури, виховання бережливого, правильного ставлення, виховання любові до рослинного світу має стати життєвою потребою майбутнього людства, та найпершим завданням учителів початкової школи. В цьому допоможуть уроки, позакласна та позаурочна робота з природознавства.

Список використаних джерел

1. Програми для середньої загальноосвітньої школи. 1 – 4 класи. – К.: Початкова школа, 2012. – С. 246 – 303.
2. Савченко О. Удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів / Олександра Савченко // Початкова школа. – 2001. – № 7. – С. 14. Типові освітні програми для 1-4 класів. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2017. – 392 с.
3. Фіцула М.М. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М. Фіцула. – К.: Академія, 2000. – 544 с.

ГАЛА М. І.,
ВЛК М. К.

Відокремлений структурний підрозділ ГПК МДУ, Україна

ФОРМИ КОМУНІКАЦІЇ У СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Сьогодні в Україні, яка активно інтегрується у європейський та світовий простір, щодень зростає потреба у вивченні іноземних мов, відповідно зростає необхідність запровадження нових методів та форм дистанційного навчання іноземних мов. Дистанційна форма здобуття освіти – це індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [1]. Дистанційне вивчення іноземних мов дає можливість не тільки забезпечити активне залучення студентів до навчального процесу, але і дозволяє керувати цим процесом на відміну від більшості традиційних навчальних середовищ. Інтеграція звуку, руху, образу і тексту створює нове, надзвичайно багате за своїми можливостями навчальне середовище, з розвитком якого збільшується і ступінь залучення студента у процес навчання [2]. Дистанційне навчання – це дуже зручний та найбільш доступний спосіб інтерактивної взаємодії учасників освітнього процесу з метою передачі та засвоєння знань, навичок і способів пізнавальної діяльності. Дистанційне навчання іноземних мов спрямоване на формування, у першу чергу, навичок і вмінь писемних видів мовленнєвої діяльності (вправи для читання, на вироблення Дистанційне навчання іноземних мов кристалізує у студентів практичні фахово спрямовані навички, які знадобляться їм у майбутній професійній реалізації, а також формує іншомовну професійну компетентність, розвиває внутрішню мотивацію до творчої самореалізації. Підготовка до використання дистанційного навчання іноземних мов повинна починатися із глибокого аналізу: по-перше, цілей навчання; по-друге, дидактичних можливостей нових технологій передачі навчальної інформації, по-третє, вимог до психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання іноземних мов. Досвід іноземних країн засвідчує важливість і можливість створення ефекту присутності викладача при використанні дистанційних

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>